

Conclusies van de vergadering van de Coördinatie
Commissie voor Europese Integratie- en Associatie-
problemen van 15 november 1967

---

1. Tariefpreferenties voor onderontwikkelde landen

Naar aanleiding van de komende bijeenkomst van de OESO-Ministerraad en de voorbereiding daarvan binnen de EEG wijdde de Coördinatie Commissie een bespreking aan het vraagstuk van de wereldwijde tariefpreferenties, die in het kader van de UNCTAD aan de onderontwikkelde landen zouden kunnen worden verstrekt. Het vraagstuk wordt wellicht aan de orde gesteld in de EEG-Raad van 20 november a.s., indien op PV-niveau meningsverschillen blijken te bestaan.

Er bestond in de Coördinatie Commissie een consensus, dat Nederland tegenover deze preferenties een positieve houding dient in te nemen. Een bijzonder probleem doet zich echter voor t.a.v. de regionale preferenties, die de EEG thans verleent in het kader van verschillende associatieregelingen, mede gezien de door de Verenigde Staten gestelde eis dat de zg. "reverse preferences" (d.w.z. de preferenties die door ontwikkelingslanden gegeven worden aan ontwikkelde landen) dienen te worden afgeschaft. Men kwam te dien aanzien het volgende overeen:

- In de EEG zal getracht worden steun te verkrijgen voor dit Amerikaanse standpunt, daar het in de lijn ligt van het Nederlandse streven om op den duur te komen tot opheffing van alle regionale preferentiële systemen.
- Indien dit in de EEG niet haalbaar is, zal het standpunt worden ingenomen dat in de verklaring van de ontwikkelde landen althans de doelstelling wordt opgenomen van de afschaffing van de regionale preferenties op iets langere termijn. Zouden echter de ontwikkelingslanden zelf, inclusief de EAMA, tijdens UNCTAD-II de wens te kennen geven een eind te willen maken aan de door hen verleende "reverse preferences", dan zou de EEG daar alsnog mee akkoord dienen te gaan.
- Als hierover in de EEG geen overeenstemming kan worden bereikt, zal Nederland zich zijn standpuntbepaling in de OESO moeten voorbehouden.
- Aan de EAMA en aan Suriname en de Antillen wordt ter compensatie van het (gedeeltelijk) verlies van de preferenties op de markt van de EEG alleen geboden de vergrote toegang tot de markten van de ontwikkelingslanden buiten de EEG. De financiële problematiek, die aan de orde zal komen bij een verlenging van de Yaounde Conventie, zal in dit stadium en dit verband niet moeten worden besproken.

De Coördinatie Commissie concludeerde voorts, dat zowel de afschaffing van alle regionale preferenties als van de "reverse preferences" op termijn en als een geleidelijke zaak moet worden gezien, waarbij overigens het laatste sneller kan geschieden dan het eerste, mede ter tegemoetkoming aan het Amerikaanse verlangen dat de omgekeerde preferenties "as soon as possible" worden afgeschaft. Wellicht dat de Amerikanen met een beginselverklaring te dien aanzien tevreden kunnen worden gesteld. Wat betreft de lopende associatieonderhandelingen behoeft nog geen wijziging in de instructies te worden voorzien, in het licht van het feit dat met de verwerkelijking van de wereldwijde preferenties en de afschaffing van de "reverse preferences" toch nog wel enige tijd zal zijn gemoeid. Na UNCTAD-II zal dit o.nieuw moeten worden bezien.

2. Gevolgen van de "minimalistische" beleidslijn in geval van een afwijzing van het Vererigd "oninkrijk

De Coördinatie Commissie besprak de nota (toegezonden aan de Ministerraad onder no. 204648), welke een weergave bevat van een interdepartementale studie terzake. De Coördinatie Commissie besepte dat deze studie, overeenkomstig de opdracht, van beperkte strekking is, daar zij uitsluitend gericht is op de economische nadelen van de voorgestelde beleidslijn, en daarbij buiten beschouwing laat: a) de nadelen van een normaal doorgaan in de EEG, en b) de politieke factoren die het nodig kunnen maken aan de Franse houding consequenties te verbinden. De evaluatie van de gemaakte studie blijft voorbehouden aan de Ministerraad.

Van verschillende zijde werd opgemerkt dat het aanhouden van een "minimalistische" beleidslijn zeker geen doel op zichzelf is, doch gezien moet worden als een politiek instrument waarmee gereageerd kan worden op een door politieke overwegingen ingegeven Frans streven om de Gemeenschap in een bepaalde richting te sturen. Het gaat daarbij niet om het treffen van represaillemaatregelen noch om het bevorderen, langs deze weg, van de Engelse toetreding. Het gaat om een politieke respons tegenover een fundamentele politieke lijn van Frankrijk, waarbij het demonstratie-effect ook een rol speelt (mede met het oog op de binnenlands-politieke situatie in Frankrijk). Een voortdurend afglijden in Franse richting moet worden voorkomen. Men mag er, in het geval van een Frans veto, zeker niet van uit gaan dat Italië en België daaraan geen konsekwenties zouden verbinden. Vooral de Italiaanse houding is harder geworden.

Een meerderheid in de Coördinatie Commissie was echter van mening dat de gesuggereerde minimalistische beleidslijn, of zelfs nog verdergaande akties, zoals een politiek van de lege stoel, slechts effectief te maken is, indien de Vijf (of desnoods alleen de Benelux en Italië) hier gezamenlijk zouden kunnen optreden. Het streven moet er op gericht zijn deze medewerking te verkrijgen. De kans op een dergelijk gezamenlijk optreden is echter gering, zeker bij de huidige stand van zaken. Deze kans zal toenemen, indien Frankrijk nog duidelijker dan tot dusverre een volstrekt onredelijke houding zal aannemen. Ervan uitgaande evenwel, dat medewerking voor een gezamenlijk optreden niet of nauwelijks te verkrijgen zal zijn, was de meerderheid van de Coördinatie Commissie van mening, dat voor Nederland alléén zeer weinig mogelijkheden open staan om effectieve tegenaktie te voeren. Zulke aktie - hetzij een minimalistische beleidslijn, hetzij een politiek van de lege stoel - zou niet geloofwaardig zijn, noch zou zij lang kunnen worden volgehouden, terwijl Nederlandse belangen duidelijk zouden worden geschaad. Ook het criterium: geen medewerking aan nieuwe maatregelen die de toetreding in de toekomst zouden kunnen belemmeren, zou geen praktische uitkomst bieden, gelijk ook in het verleden reeds is gebleken.

Over de vraag hoever Nederland zou moeten gaan indien het alleen zou staan en welke alternatieven dan beschikbaar zijn, bleven de meningen in de Coördinatie Commissie verdeeld. In een dergelijke situatie zou men tevens rekening moeten houden met het feit dat de anderen wellicht wel doorgaan. Hiertegenover werd gesteld dat Nederland op bepaalde punten wel degelijk alleen zal kunnen of moeten handelen. Ook moet men de vraag bezien of het, in politieke zin, mogelijk moet worden geacht om zonder reserve à Six door te gaan in het licht van de jongste Engelse verklaringen omtrent de bereidheid tot deelname aan zulke onderwerpen als technologische samenwerking, Europese N.V., Europees octrooirecht etc. Op deze en andere gebieden zouden zich vele mogelijkheden kunnen voordoen om met Engeland samen te gaan, desnoods zonder medewerking van Frankrijk.

De Coördinatie Commissie besloot om deze vraagstukken aan de Ministerraad voor te leggen.

Ook werd opgemerkt dat het belangrijk is dat van een reactie binnen de EEG blijkt wordt gegeven, wil men de Engelsen het vergemakkelijken om het "beleg" van de Gemeenschap voort te zetten en hun aanvraag, anders dan in 1963, levend te houden.

3. De EEG-Raad van 20 november 1967

Aan de hand van een uiteenzetting van Staatssecretaris de Koster over de laatste contacten met Engeland, Duitsland, België en Luxemburg t.a.v. de wijze van optreden in de komende Raadszitting, werd een korte discussie aan deze materie gewijd. De Coördinatie Commissie nam kennis van het feit dat uit genoemde landen veelal het advies tot ons komt om in de komende Raad de tegenstellingen niet op de spits te drijven. Dit roept echter het probleem op hoe men de discussie in deze Raad (en eventueel nog die in december en januari) gaande kan houden zonder verstrikt te raken in de Franse pogingen om prealabele standpunten te formuleren zonder zekerheid te hebben over de opening van de onderhandelingen. Een conclusie werd niet getrokken.

4. Harmonisatie wetgeving Pharmaceutische Produkten

De Coördinatie Commissie besloot dat een herzien Nederlands standpunt zo spoedig mogelijk moet worden gereed gemaakt, waartoe ad hoc interdepartementaal overleg dient plaats te vinden tussen Sociale Zaken, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken. Bij gebleken overeenstemming kan het herziene standpunt aan de Permanente Vertegenwoordiging worden doorgegeven zonder de Coördinatie Commissie gepasseerd te hebben, zulks terwille van de tijd.

5. Tariefpreferenties Turkije

De Coördinatie Commissie besloot dat een herzien concludeerde dat het om politieke redenen gewenst is dat de indruk wordt weggenomen als zou Nederland als enige zich zou verzetten tegen het verlenen van een tariefpreferentie voor Turkse citrusvruchten. Met een preferentie kan derhalve alsnog worden ingestemd. Deze preferentie zou echter aanmerkelijk beneden de 40% moeten blijven, die van kracht zal worden op het ogenblik dat de associatie met Tunesië en Marokko in werking treedt. Thans zou niet meer dan 20 à 25% mogen worden gegeven.